

Postbus 778
2300 AT Leiden

Aan de minister van Justitie en Veiligheid,

per email:

Leiden, 4 juni 2021

Betreft: Internet consultatie Wet Seksuele Misdrijven

Geachte

Op 11 maart jl. heeft de Vereniging voor Vrouw en Recht Clara Wichmann (VVR) uw brief met een nieuw wetsvoorstel seksuele misdrijven ontvangen, waarvoor dank. Wij gaan graag in op uw uitnodiging om op het wetsvoorstel te reageren. Hieronder vindt u kort onze reactie op een aantal punten.

De VVR is verheugd dat met dit nieuwe wetsvoorstel af wordt gestapt van het in het voorontwerp gepresenteerde tweeledige model waarin verkrachting en 'seks tegen wil' van elkaar worden onderscheiden. Hiermee lijkt gehoor te zijn gegeven aan de zorgen die hieromtrent zijn geuit door maatschappelijke organisaties (waaronder de VVR) en burgers.

Desalniettemin zijn wij verontrust over de introductie van drie verschillende delictsvormen (schuldverkrachting, opzetverkrachting en gekwalificeerde opzetverkrachting) met grote verschillen in strafmaat. Hiermee wordt alsnog een rangorde gecreëerd. Ook het feit dat slechts voor één van de delictsvormen, namelijk gekwalificeerde opzetverkrachting, geen verjaring geldt, draagt bij aan de creatie van deze rangorde. Deze rangorde doet geen recht aan het perspectief en de ervaringen van slachtoffers. Bovendien wordt hiermee ook de schadelijke nadruk in de strafrechtelijke procedure op het gedrag van het slachtoffer in stand gehouden.

Daarnaast benadrukten wij in onze reactie op het voorontwerp het belang van een focus op instemming.¹ Hoewel ook in de nieuwe strafbaarstellingen wordt verwezen naar het concept van een 'ontbrekende wil', verduidelijkt de Memorie van Toelichting: 'degene(n) die het seksuele contact start(en) kunnen zonder duidelijke tekenen van instemming bij de ander niet eenvoudigweg veronderstellen dat die wil bij de ander er ook is'. Wij benadrukken hier graag nogmaals dat vanzelfsprekendheid van instemming niet mag worden aangenomen.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat het Ministerie van Justitie en Veiligheid verwacht 'dat het aandeel meldingen dat leidt tot een aangifte mogelijk groter wordt aangezien de nieuwe wetgeving eerder leidt tot een situatie waarin sprake is van strafbaar gedrag. Het toenemende aantal aangiften leidt naar verwachting ook tot een toename van de volumes bij de andere betrokken organisaties, verderop in de keten.' De VVR merkt hierbij op dat er reeds op dit moment wordt gekampt met grote achterstanden in de opsporing van zedenmisdrijven en dat de politie en andere

¹ Zie ook VVR reactie op het voorontwerp: <https://www.vrouwenrecht.nl/2020/08/15/vvr-actie-op-voorontwerp-wet-seksuele-misdrijven/>, p. 2.

ketenorganisaties voldoende moeten worden toegerust om de achterstand weg te kunnen werken en tegelijkertijd ook de verwachte toename van het aantal zaken aan te kunnen.

Met betrekking tot de implementatie van de nieuwe wetgeving en de uitvoering daarvan in de praktijk wijzen wij niet alleen naar het belang van voldoende capaciteit, maar ook van gendersensitiviteit. Op basis van het Istanbul Verdrag² en het VN-Vrouwenverdrag³ dient de overheid te zorgen dat genderstereotypen en mythes over mannelijke en vrouwelijke seksualiteit geen rol spelen bij de vervolging van seksuele misdrijven. Het is in dit kader onverminderd van belang dat de nieuwe wetgeving wordt vergezeld van educatie over gendersensitiviteit en de schadelijke gevolgen van genderstereotypen aan medewerkers van onder andere de politie, het OM en de rechterlijke macht.

Met vriendelijke groet,

Secretaris Vereniging voor Vrouw en Recht Clara Wichmann

² Zie [General Recommendation 33](#), paras 26-29.

³ Zie het [Explanatory report](#) bij het Istanbul Verdrag, para 192.